

Tvis Forsamlingshus og Sognegård 1909 – 2017

1. del - Forsamlingshuset:
1909 - 1953.

Af: Bent Bak

Indhold

Starten i 1909.	4
1. bestyrelse:	6
Aktionærkredsen.	6
Ny Aktiekapital.	11
Nye vedtægter i 1947.	13
Bestyrelsen - formænd - kasserer.	14
Formænd og kasserer:.....	14
Laurits Vestergaard.....	14
Øvrige bestyrelse:.....	15
1946 - Fra 5 til 7 medlemmer af bestyrelsen.	15
Møder i bestyrelsen.....	16
Generalforsamling.	16
Diverse punkter:	16
Bygningen - udvendig og indvendig.	16
Omforandring og tilbygning i 1937:.....	18
Nyt forsamlingshus, nyt skolebyggeri med gymnastiksal, eller en fællesløsning med en sognegård.....	19
Indboet bliver fornyet.....	22
Fjernelse af det gamle hus.....	22
Udlejning til foreninger.....	23
Foredragsforeningen 1909 - 1923	23
Afholdsforeningen 1909 - 1923	23
Gymnastikforeningen 1909 - 1933	23
Idrætsforeningen. 1933 - 1953.....	23
Husmandsforeningen 1912 - 1953.	24
Kreaturforsikringsforeningen	24
Sognerådet 1913 - 1953.	24
Højskoleforeningens sangkor	24
Ungdomsforeningen 1922 - 1953.....	24
Socialdemokratisk forening 1933 - 1953.....	24

Foreningen gamle dansere: 1935 - 1953	25
Andre foreninger	26
Kursusvirksomhed:	27
Udlejning til private	27
Årsfest i A/S Tvis Forsamlingshus. 25. oktober.	28
Andre fester m.m. i A/S Tvis Forsamlingshus.	28
Ånden - tonen - moralen i Forsamlingshuset 1909 - 1953.	29
Selskabelighed - Svingom - dans - bal.....	30
Sangbøger og klaver:	30
Krigen.....	31
Rengøring	31
Damerne i Tvis Forsamlingshus 1909 - 1953.	32
Bilag	33
Vedtægter fra starten i 1909	33
Vedtægter 1947	36

A/S Tvis Forsamlingshus 1909 - 1953.

Starten i 1909.

Starten til Samlingshuset i Tvis blev taget ved et møde d. 31. maj 1909 i Kirkehuset. Tvis Stationsby var her i starten af 1900 - tallet i rivende udvikling. Kirken fra 1887 var den første og meget centrale bygning i den nye by. Den blev efterfulgt af Mejeriet i 1892 og jernbanen og stationen i 1904. Missionshuset kom det samme år som jernbanen, og der blev bygget flere og flere huse i hovedgaden.

Hovedgaden i Tvis Stationsby 1909 - det år som Samlingshuset blev bygget. Det er købmanden med de hvide rammer om vinduerne.

Der var allerede flere foreninger i Tvis, og man manglede et sted at samles til møder, foredrag, gymnastik og selskabelighed.

Målet med Samlingshuset fremgår også af husets første vedtægter:

Formålet med huset er at få et fælles samlingssted til afholdelse af: I) foredrag, politiske, landøkonomiske og andre møder af oplysende og opbyggende art. II) Gymnastik, husflid m.m.

Bestyrelsen varetager Samlingshusets tarv og interesse, samt våger over at det ikke benyttes til noget usømmeligt eller dårligt.

Bestyrelsen bemyndiges til at leje huset ud til private sammenkomster imod en betaling på mindst 10 kr.

Ved offentlige møder og foreningsballer må der hverken nydes spiritus eller spilles kort. Berusede personer tilstedes ingen adgang.

Der vælges en bestyrelse på 5 medlemmer, 2 suppleanter og 2 revisorer. Proprietæren på Lauralyst er en af initiativtagerne sammen med gårdejer Christian Lund Nørgaard. Det var for øvrigt i laden på Nørgaard, at gymnastikken hidtil havde holdt til. Bestyrelsens sammensætning fortæller også, at huset skal være for ungdommen, idet to ungarle vælges til den første bestyrelse.

Vedtægtes for Tvis Sogns Samlingshus
vedtaget paa Generalforsamlingen i Tvis
Kirkelhus D 31te Maj 1909.

Til Bestyrelse vælges:

1. Proprietær A. Christensen, Lauralyst
2. Gårdejer Chr. Nørgaard, Tvislund
3. Ungkarl Diderik, Grønbæk
4. Do Lauge Nielsen, Gedebo
5. Lærer Jensen, Skantrup

Supl. Ungk. Christian Damhoff

Til Revisor vælges:

1. Mejerist V. Serup, Tvis
2. Kibmand P. Jensen, do

Supl. Sognefoged J. H. Jensen, do

Her er det første blad i Samlingshusets historie. Der er ingen kvinder i bestyrelsen. Det gælder i hele samlingshusets levetid, der bliver aldrig valgt en kvinde til bestyrelsen.

1. bestyrelse:

Proprietær	A. Christensen Lauralyst - første formand, skænker gratis grunden til Samlingshuset.
Gårdmand	Chr. Lund Nørgaard Tvislund.
Ungkarl	Diderik Grønbæk
Ungkarl	Lauge Nielsen St. Gedbo
Lærer	Jensen, Skautrup
Suppleant	Ungkarl Kristian Damtoft
Suppleant	Sognefoged Jens Chr. Jensen
Revisor	Mejerist P. Serup Tvis
Revisor	Købmand P. Jensen Tvis

1. opgave er beslutning om byggeri. Denne beslutning tages på et bestyrelsesmøde d. 29. juli 1909. Tømrer er Knudsen Hanbjerg, og murer er Pedersen Aulum. Den samlede byggesum løber op i 2.920 kr.

Huset skal ligge tæt på hjørnet af Hovedgaden og Skautrupvej med gavl ud mod Hovedgaden.

Der bliver optaget et midlertidigt byggelån i Landmandsbanken på 3.000 kr. Senere skal byggeriet finansieres ved lån i husmandskreditforeningen og Sparekassen Holstebro.

Bygge tiden er ganske kort, idet huset skal stå færdig allerede d. 9. oktober sammen år. Man planlægger indvielsesfest til mandag d. 25. oktober. Denne dato d. 25. oktober bliver fremover i mange år den faste dato for årsfesten i Samlingshuset.

Formanden skal sikre sig tilladelse fra herredsfogeden før huset kan tages i brug. Kasserer skal sørge for indkøb af lamper og fruerne Christensen og Nørgaard sørger for indkøb af køkkentøj.

Bestyrelsen mødes dagen før søndag d. 24. oktober kl. 1½ (13.30) for at pynte det nye hus, her har damerne nok også ydet en hjælpende hånd.

Festen starter mandag eftermiddag kl. 3 3/4 (15.45).

Indbudt er aktionærer, som hver må medtage 1 gratis person, endvidere forældre, søskende eller børn for 1 kr. pr person. Håndværkerne og lærer Henriksen er særligt indbudte.

Der holdes tale af pastor Larsen og overlærer Kiilerick. Bestyrelsesmedlemmerne Nørgård og Grønbæk står for henholdsvis beværtning og musik.

Aktionærkredsen.

Der var helt nødvendig med frivillige bidrag fra sognets beboerne, for at huset kunne bygges, og for at driften kunne løbe rundt. Bestyrelsen bestemmer sig for aktieselskabsform. Medlemmer er de som tegner sig for aktier af en størrelse på 25 kr. for hver aktie. Man hæfter solidarisk.

Bidragenes størrelse er på 25 kr., for hvilke aktieholderne modtager et bevis - dog først når de 25 kr. er fuldt indbetalt - som vedkommende ikke uden tab af stemmeret kan overdrage en anden uden bestyrelsens samtykke.

Stemmeretten er afhængig af fast ophold i Tvis Sogn, og ingen har mere end 1 stemme.

Nr.	Aktieholderne : Tvis Samfundshus Navne	Bopæl	Bidrag				Afhænder				
			25 kr. 25. April 1909	25	25	25	25	25	25	25	
1	Omstensen	Lauralyst	100	40	bet	20	bet	20	bet	20	bet
2	Chr. Nørgaard	Tvislund	50	20	bet	10	bet	10	bet	10	bet
3	Alto Østergaard	Ø	50	20	bet	10	bet	10	bet	10	bet
4	Kjohansen & Jensen	Tvis S.	50	20	bet	10	bet	10	bet	10	bet
5	Påren Henriksen	Hedegaard	25	10	bet	5	bet	5	bet	5	bet
6	Lars P. Thiderich	Ø	25	10	bet	5	bet	5	bet	5	bet
7	P. Chr. Andersen	Nygaard	25	10	bet	5	bet	5	bet	5	bet
8	Johan Poulsen	Østerlund	25	10	bet	5	bet	5	bet	5	bet
9	Mijaik Siver	Tvis Mjæri	25	10	bet	5	bet	5	bet	5	bet
10	Plagter Nielsen	Tvis S.	25	10	bet	5	bet	5	bet	5	bet
11	Merkstrikker Jensen	Ø	25			≠		≠		≠	udgaa
12	Påren Gyomai	Ø	25	10	bet	5	bet	5	bet	5	bet
13	Petiammette Nørgaard	Ø	25	10	bet	5	bet	5	bet	5	bet
14	Petra Nørbe	Ø	25	10	bet	5	bet	5	bet	5	bet
15	Larsport Thunders	Ø	25	10	bet	5	bet	5	bet	≠	
16	Påren Melgaard	Ø	25	10	bet	5	bet	5	bet	5	bet
17	Magnus Henriksen	Nørgaard	25	10	bet	5	bet	≠		≠	
18	Kajst Vestergaard	Vestergaard	25	10	bet	5	bet	5	bet	5	bet
19	Henrik Henriksen	Hedegaard	25	10	bet	5	bet	≠		5	bet
20	Jens Østergaard (Påren)	Tvislund	25	10	bet	5	bet	5	bet	5	bet
21	Påren Sørensen	Søndergaard	25	10	bet	5	bet	5	bet	≠	bet 1/2 1913
22	Martin Nielsen	Lauralyst	25	10	bet	5	bet	5	bet	5	bet
23	Smed Poulsen	Tvis S.	25	10	bet	5	bet	5	bet	5	bet
24	Olle Poulsen	Østerlund	25	10	bet	5	bet	5	bet	5	bet

Her er de første aktionærer i A/S Tvis Forsamlingshus. Der blev tegnet aktier af i alt 76 personer. Så det nye selskab havde fra begyndelse 76 aktionærer og dermed også 76 medlemmer. Langt de fleste tegnede sig for en enkel aktie på 25 kr. Proprietæren på Lauralyst viste et godt eksempel og tegnede sig for 4 aktier og 3 andre for

2 aktier hver. Det kan ses, at beløbet blev delt op i 4 rater. Det fulde beløb skulle først være indbetalt i 1912. De 76 tegnede aktier kunne i alt indbringe ca. 2.000 kr.

62	Karl Uhre	Uine	25	10	kr	5	kr	5	kr	5	kr
63	Peder Lemvig	Bokhu	25	10	kr	5	kr				bet 1/2 19
64	Mari Nilsen	N Halgaard	25	10	kr	5	kr	5	kr	5	kr
65	Jens Ost Bak	Lauridsen	25	10	kr	5	kr	5	kr	5	kr
66	Nils E. Nilsen	Tjernhus	25	10	kr	5	kr	5	kr	5	kr
67	Jens Kaspersen	Huldel	25	10	kr	5	kr	5	kr	5	kr
68	Peter Dyomari	Ukjav	25	10	kr	5	kr	5	kr	5	kr
69	Jens C. Jensen	Amundsen	25	10	kr	5	kr	5	kr	5	kr
70	Marinus Jensen	Tvistester	25	10	kr	5	kr	5	kr	5	kr
71	Jens Ost Henriksen	Nergaard	25	10	kr	5	kr	5	kr	5	kr
72	Gjohmann Lindemann	Tois Pt	25	10	kr	5	kr				Udgave
73	Bertel Pedersen	Lauridsen	25	10	kr	5	kr	5	kr	5	kr
74	Bertel Nilsen	Smedegaa	25	10	kr	5	kr	5	kr	5	kr
75	Peder Christensen	Prejsid	25			10	kr	5	kr	10	kr
			330	175		155		160			
Oversigt			450	220		210		195			
Falt indbetalt i 25 beløb Kr 780			395	365	355						

Her ses aktionærene fra nr. 62 - 75.

Udover aktiepengene modtog Samlingshuset (det er det navn som oftest bruges i protokollerne) også gaver.

Herved havde man mulighed for at bidrage med et mindre beløb til det nye hus. Lærer Henriksen fra Tvislund skolen skiller sig ud med en stor gave på 50 kr. Det var nok til to aktier, men han har åbenbart ikke ønsket at blive aktionær. Her ser vi nok årsagen til at Lærer Henriksen var særligt indbudt til åbningsfesten.

Blandt giverne er også flere tjenestekarle, som nok ser hen til nye lokaler til gymnastik, møder og andre sammenkomster. De ser ikke sig selv som blivende aktionærer.

Med de optagne lån og med indbetaling af den første rate af aktiebeløbet og gaverne viste det første regnskab ved generalforsamlingen et beskedent overskud på 115 kr.

Gaver til Forsamlingshuset			
Lærer Henriksein	Tvis Mølle	570	sk
Tjenestekarl	Mads Oms Nielsen	500	sk
	Henrichsen	500	sk
	Peder Nielsen		
	Tvis Klint	200	sk
	Laurits Bæk		
	Hjorvattnis	200	sk
Tjenestekarl	Peder Pedersen	200	sk
	V. Brjønshull	200	sk
	Nils Andreas Jensen	200	sk
	Lindhull	500	sk
	Peder Pedersen	1000	sk
	Lindballe	200	sk
	Svenning Didriksein		
	Erubest		
	Anders Lindballe		
	Veilerager		
Tjenestekarl	Bertel Nielsen	1000	
	Bmedegaard	400	sk
	Nils Hjeldem		
	Spanymus	200	sk
	Søren Grydholm	200	sk
	Kragdal	200	sk
	Mølvent	500	sk
	Nils Nielsen		
	Tingager		
		Talt - Kr 9600	

Alle de nye aktionærer fik et personligt stemplet aktiebrev som vist på følgende side. Blev først trykt i 1912.

Hvis den blev solgt eller overdraget til børn/familien skulle bestyrelsen have besked og overdragelsen skulle godkendes. Her har formanden Laurits Vestergaard godkendt en overdragelse til Jacob Halgaard i 1949.

Tilliden med Bestyrelsens Godkendelse
 jof. Pag. 3.

Jakob Halgaard Fjæld
 Tvis den 15-12-49
 P. B. V.
 Laurits Vestergaard

AKTIEBREV.

Undertegnede Bestyrelse for Tvis Sogns Samlingshus
meddeler herved

Kvittering for indbetalte 25 Kr. efter Vedtægtsens Pgf. 3, for hvilket
Beløb han (hun) altsaa er Aktionær med de Rettigheder og Pligter,
Vedtægten af 31. Maj 1909 hjemler.

Tvis d. 21 August 1912.

N. Jensen. Chr. Skautrup Andersen.

A. Christensen. Iver Henriksen.

Jens Christensen Bach.

Ny Aktiekapital.

Aktionærkredsen er den samme indtil 1945, hvor bestyrelsen foreslår at tegne ny aktiekapital, med henblik på at bygge et nyt forsamlingshus. Der bliver nedsat et udvalg på 12 medlemmer (alle mænd) til at forestå tegningen til ny aktiekapital.

2	Hjeld Andersen	Højvang	✓
3	do	do	
4	Christine Andersen	do	✓
5	do	do	
6	Vita Vestergaard	Tvislund	
7	Eln. Vestergaard	do	
8	Jagmar	do	
9	Ejner Thomsen	Engbøl	
10	Mari	"	✓
11	Johannes	"	
12	Peder	"	
13	Vilhelm Lindberg	Rainbjergst.	✓
14	Agnes	"	
15	Riik	"	
16	Mari	"	
17	Ingrid	"	
18	Anna Holme	"	
19	Hjeld Grønbech	Højvang	✓
20	Haru	"	✓
21	Jacob	"	✓
22	Giedrik	"	✓
23	Jens Lual Christensen	Nyholm	✓
24	Nils Bendtsen	Lis Højgaard	✓

overdragelse var godkendt af bestyrelsen.

Således bliver der lige efter krigen tegnet ny aktiekapital for 20.000 kr. 10 gange aktiekapitalen i 1909. Men inflationen havde også forringet pengenes værdi.

De nye aktier har hver en pålydende på 50 kr.

Den nye aktiekapital kommer dog først til anvendelse i 1953, hvor Sognegården bygges. Fra 1945 - 1953 var der stor usikkerhed om Tvis Forsamlingshus selv skulle bygge nyt, eller om man skulle afvente kommunes planer om nybyggeri af gymnastiksal, sløjdlokale og håndgerningslokale. Det endte med et fællesbyggeri mellem forsamlingshuset og kommunen i et kompleks kaldet Tvis Sognegård. Forsamlingshuset blev nu lejer af lokalerne, og den nytegnede aktiekapital blev ikke brugt til nybyggeri men til indkøb af inventar til de nye sale. Derom senere.

Det kunne være svært at holde rede på kredsen af aktionærer, som blev større og større. Det var ret almindelig at der blev købt aktier til både mand, kone og børn, som det ses for Kjeld Grønbechs og Ejner Thomsens vedkommende.

Ældre medlemmer afgik ved døden, og deres aktie blev ofte overgivet til arvingerne eller solgt. De nye indehavere af aktierne var kun lovlige medlemmer, hvis

I vedtægterne fra 1947, står også at aktieejere, hvis ophold er bestyrelsen ubekendt betragtes som ikke eksisterende.

Tegningslisten udvides gennem årene, og når i alt op på 400 stk. De sidste noterede aktionærer i protokollen er Ida - og Peder Baltersen i 1978. Peter blev senere formand for Forsamlingshuset.

140	A. C. O. Barbogaard	^{did} Kæres		
141	Aksel Sønderby	^{did}	Imdegaard	✓
142	-	-	-	
143	Thomas Poulsen		Jøgersborg	✓
144	Niels Møllested		Bakager	✓
145	Poul P. Jensen	^{did}	Dalsholm	✓
146	Aksel Henriksen	^{did}	Hedegaard	✓
147	do	do	do	
148	do	do	do	
149	Marianne Henriksen		Hedegaard	✓
150	do	do	do	
151	Poul Kjeldsen		Ulshund	✓
152	do	do	do	Ingrid Kjeldsen ✓
153	do	do	do	Jens — ✓
154	do	do	do	Peder — ✓
155	Jenny Kjeldsen		Ulshund	✓
156	Jens Petersen		Frydenslund	✓
157	Poul Erik Mikkelsen		Dalsholm	
158	do	do	—	
159	Arne Mikkelsen	^{did}	—	Ove Mikkelsen
160	do	do	—	Ove Mikkelsen
161	V. Asboe		Stationen	✓
162	Astrid	^{did}	—	

Her kan man se, at bestyrelsen har forsøgt at holde rede på kredsen af aktionærer og ude til højre står navne på de som har overtaget en aktie fra personerne til venstre.

Nedenunder ses det nye aktiebrev, som alle de solidarisk stillede aktionærer modtog. Var den solgt eller overdraget til en anden skulle det anføres med bestyrelsen godkendelse.

Aktiebrev № 215

Undertegnede Bestyrelse for

Tvis Sogns Forsamlingshus

erklærer herved, at

Ihændehaber

eller den til hvem dette Aktiebrev lovligt transporteres, er Aktionær
i Tvis Sogns Forsamlingshus med fuldt indbetalt Aktie paa

halvtreds Kroner,

og som saadan har de Rettigheder og Forpligtelser, der hjemles
ved Selskabets Love.

Tvis, den 3. Januar 1949.

Laurids Vestergaard.	Kjeld Grønbæk.	Hans Larsen.
Jens Lund Christensen.	Ejner Thomsen.	Kjeld Andersen.
	Vilhelm Sønderby.	

Nye vedtægter i 1947.

I forbindelse med aktieudvidelsen og ændringen af pålydende fra 25 kr. til 50 kr. blev nye vedtægter udformet og vedtaget. Se bilaget s.35. Der er ikke sket de store ændringer fra de første vedtægter. Bestyrelsen vogter stadig over deres hus. Adfærden skal være sømmelig, kortspil og stærke drikke er fortsat forbudt.

Bestyrelsen - formænd - kasserer.

Bestyrelsen blev valgt hvert år på generalforsamlingen, som blev afholdt først i det nye år. Der er i protokollerne nøje gjort rede for hvem som afgår, nyvalg og genvalg. Her er genvalg betydelig mere hyppig en nyvalg. Det fortæller også om stor kontinuerlighed i bestyrelsen. Nogle bestemte personer trak igennem mange år et stort læs, men også et læs som de tilsyneladende med glæde har trukket. Der er aldrig problemer med at finde folk til bestyrelsesarbejde i forsamlingshuset.

I de første mange år er der 5 mand i bestyrelsen, 2 suppleanter og 2 revisorer. Den første bestyrelse har været omtalt.

Her følger først en liste over formænd og nogle af kassererne fra 1909 - 1953.

Formænd og kasserer:

1909 - 1911:	Christensen Lauralyst.
1911 - 1912:	Otto Østerholm Hansen - Østergård.
1912 - 1916:	Lærer Jensen Skautrup - Christensen Lauralyst kasserer.
1916 - 1917	Bager J. Norre.
1917 - 1918:	Mejeribestyrer Giver.
1918 - 1919:	Smed S. Svendsen.
1919 - 1921:	Jens Bach.
1921 - 1946	Laurits Vestergaard - Peter Nyholm kasserer - fra 1929 - 39.
1946 - 1947	V. Asboe.
1947 - 1953	Laurits Vestergaard. - Kjeld Grønbæk kasserer.

Laurits Vestergaard.

Den alt dominerende formand i de mange år er Laurits Vestergaard. I 33 af forsamlingshusets levetid på 44 år var han formand for forsamlingshuset. Lærer Jensen klarede 4 år på posten. De øvrige var kun kortvarigt formænd. Fire fra stationsbyen, bager Norre, stationsforstander Asboe, mejeribestyrer Giver og smed S. Svendsen prøvede også formandsposten, men alle kun for et år. Til gengæld optræder de flere år som menige medlemmer af bestyrelsen.

Laurits Vestergaard

V. Asboe

S. Giver

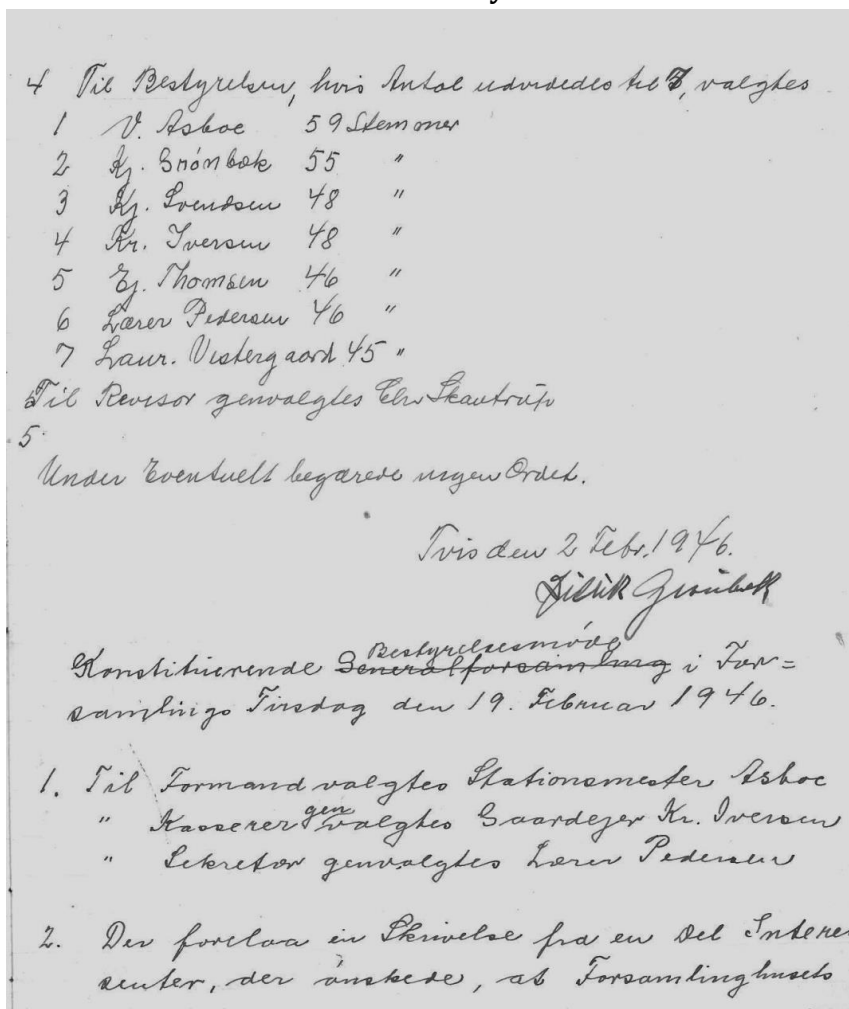
Lærer Jensen

Øvrige bestyrelse:

Mange navne går igen. Nogle er ude en periode af bestyrelsen og optræder i stedet for som revisorer eller genindtræder. Næsten alle er gårdejere, men der er også plads til folk fra stationsbyen, som smed Svendsen, mejeribestyrer Giver. Lærer Jensen og senere lærer Pedersen begge fra Skautrup Skole er også med i mange år.

Gårdejerne Christian Nørgaard, Henrik Nørgaard, Chr. Skautrup, Lars Kristian Andersen, Diderik Grønbæk og Kjeld Grønbæk er i bestyrelsen gennem mange år. Kjeld Grønbæk, var sønnen som tog over efter faderen Diderik. I 1918 lykkedes det også husmand Peder Nielsen Vejager at blive valgt.

1946 - Fra 5 til 7 medlemmer af bestyrelsen.

I forbindelse med tanke om at bygge et nyt forsamlingshus her efter krigen blev der talt om at nedlægge det gamle A/S Tvis Forsamlingshus, og oprette et nyt selskab med nytægning af aktier. I samme forbindelse blev det bestemt at udvide bestyrelsen til 7 medlemmer. Den gamle bestyrelse ville gå af, og en ny blev også valgt. Navnene på de 7 medlemmer ses på figuren. Det var i 1946, at Asboe blev formand.

Men det gamle aktieselskab fortsatte, og året efter var Laurits Vestergaard tilbage på formandsposten. Fra 1947 kommer Hans Larsen også med i bestyrelsen.

Møder i bestyrelsen

Der var møder i bestyrelsen 3 - 4 gange årligt. De foregik i starten i Kirkehuset. Senere i Samlingshuset, på mejerikontoret, hos bageren eller privat på Lauralyst eller i Vestergaard.

Det lykkedes aldrig en kvinde, at komme ind i bestyrelsen, selv om også enkelte var nævnt som aktionærer.

Man konstituerede sig altid kort tid efter generalforsamlingen med valg af formand og kasserer.

Generalforsamling.

I protokollerne kan man følge alle de afholdte generalforsamlinger. Generalforsamlingen blev holdt først i det nye år, ofte i januar eller februar. Et par år beklager formanden det ringe fremmøde på grund af det hårde vintervejr, selvom halvdelen af aktionærerne var mødt. Punkter på generalforsamlingen var altid formandens beretning om årets forløb og regnskabet, som blev fremlagt af kassereren til godkendelse. Derefter var der valg til bestyrelse og revisorer. Der er hvert år gjort rede for valget til bestyrelse med navns nævnelser. Dernæst kunne der drøftes diverse ting vedrørende udlejning, rengøring, reparationer og deslige. Fra 1920'erne har man næsten alle år indbudt foredragsholder samme aften som generalforsamlingen. Ofte er foredragsholderen en præst fra nabosognene.

Diverse punkter:

1921. Det vedtages, at der ved de forskellige foreningers selskabelige sammenkomster kun må være medlemmer tilstede, og at ingen nye medlemmer kan optages efter at festligheder er begyndt.

Kun bosiddende i Tvis Sogn kan leje til private fester.

Ekstraordinær generalforsamling skal afgøre om den nye loge kan leje huset - aktionærerne sagde nej.

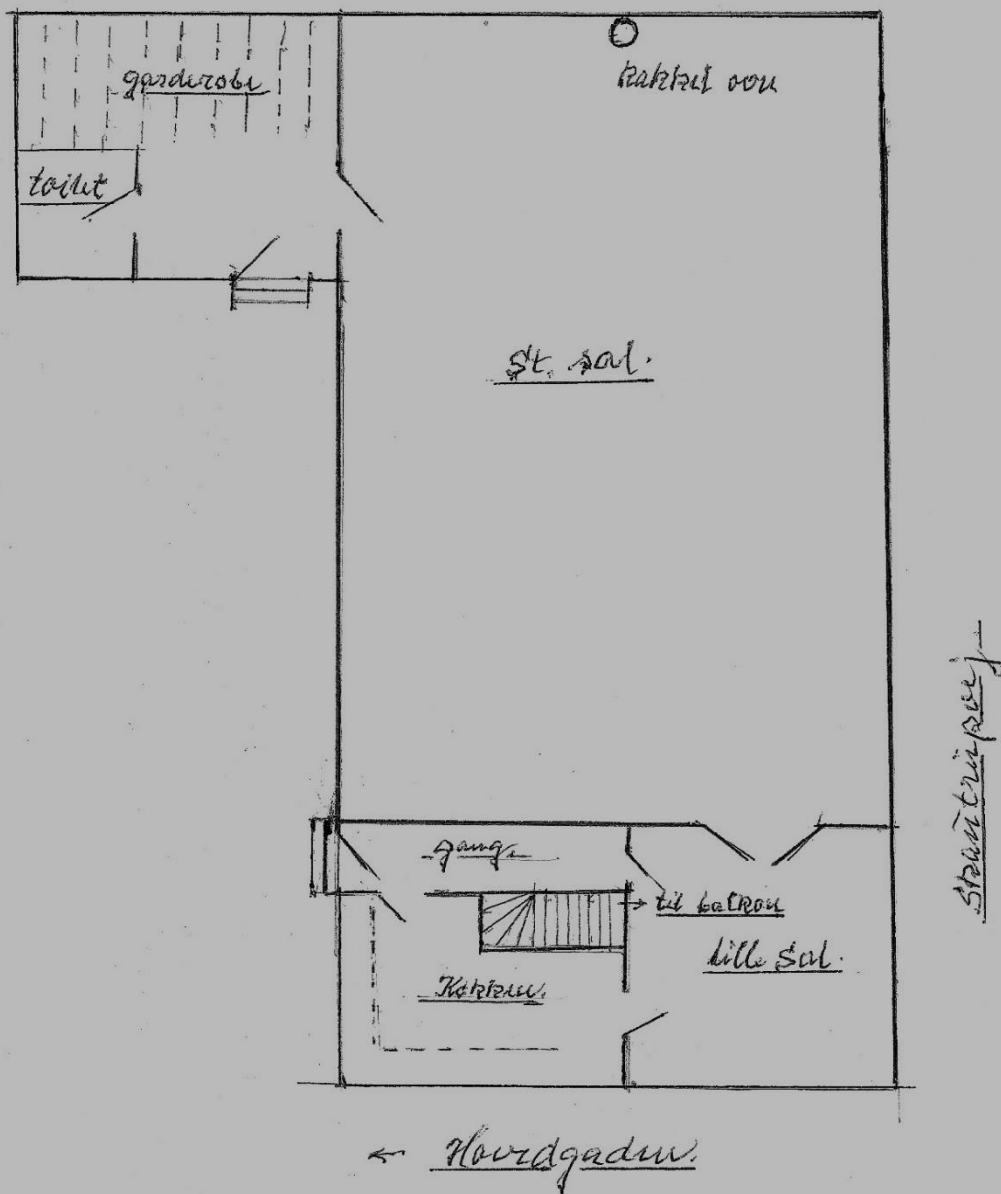
Bygningen - udvendig og indvendig.

Huset blev opført i løbet af 2½ måned. Det var nok et relativt billigt byggeri, som i årenes løb krævede en del reparationer. Allerede efter krigen i 1947, efter at have virket som forsamlingshus i 38 år blev det erklæret for så nedbrudt, at man var nødt til at bygge nyt.

Der er ingen tegning af huset eller størrelse på huset. Store Sal skønnes at have været på 180 m² og lille sal på 50 m², dertil et rum med gang og køkken.

Men huset var også i høj grad blevet brugt. I flere måneder meldes om totalt optaget alle aftener/dage. Bestyrelsen passede godt på huset, men de mange forskellige brugere sled på huset, som kun var varmet op i forbindelse med arrangementer. Opvarmningen var fra to kakkelovne.

De første reparationer kom allerede efter 5 år i 1914. Sydgavlen reparerer i 1919. Gulvet havde det med at rådne og det måtte reparerer for 555 kr. i 1920.

tois forsamlingshus. 1909 - 1953.
 - Efter min bedste erindring.
 Dec. 2017. - Jacob Holgaard

1921: Lille tilbygning til sydlige ende til WC - 300 kr. Kalkning indendørs. Der er ikke penge nok i kassen. Der optages et lån hos mejeribestyrer Giver på 150 kr. - forrentes med 7%. Året efter i 1922 afholdes tombola for at få indlagt elektricitet. De første 12 år er tilsyneladende uden toilet og elektrisk lys.

1923: Samlingshusets mure har forskubbet sig pga storm, anmeldes til stormselskabet - 160 kr. herfra. Jerndragere og påsatte ankre skal afhjælpe. Overlades til smed Svendsen.

1929: Der skal opsættes vasketapet i 2½ alens højde. Hidtil har der været kalket indvendig.

Panel om vinduer, lister og ituslåede ruder reparerer.

Gulvet reparerer.

Salene blev opvarmet fra to kakkelovne i henholdsvis store og lille sal.

1933: Et snævert flertal vedtager at gulvet igen skal reparerer, og der skal en ny kakkelovn ind.

1934: Der skal lægges fliser ved nord enden ud mod hovedgaden.

Omforandring og tilbygning i 1937:

1936 - 37: Tilbygning. Bestyrelsen vil på generalforsamlingen foreslå en udvidelse af huset - forgang, oplagsrum (også opvaskerum) + vandkloset. Det er så stor en beslutning, at bestyrelsen skal få lavet tegning og overslag og indkalde til ekstra generalforsamling. Politimesteren har samtidig krav om ændringer af døre og vinduer pga. af brandfare. Beslutningen er, at der skal der bygges en forgang med vandskyttet wc, og at der indsættes dør ved sydlige gavl som reserveudgang fra store sal.

1938: Omforandringer er foretaget. Ny indgang - tilbygning med gang, garderobe og WC. Køkkenet udvidet.

Tilbygning og omforandring: 1300 kr.

WC, septiktank og rør: 350 kr.

El- installation: 96,50 kr.

Maler: 110 kr.

Betales af kassebeholdning og ved optagelse af lån i Holstebro Sparekasse på 1.200 kr.

1945: Efter krigen er forsamlingshuset nedslidt. og man drøfter udvidelse af aktiekapitalen og bygning af nyt forsamlingshus.

Luftbilleder fra 1947, hvor man ser en del af forsamlingshuset.

Nyt forsamlingshus, nyt skolebyggeri med gymnastiksal, eller en fællesløsning med en sognegård.

Årene 1946 - 1954 går drøftelser frem og tilbage. Bestyrelsen i forsamlingshuset er enige om, at der skal et nyt forsamlingshus til, men kommunen har også planer om skolebyggeri. Kommunen mangler skolelokaler til gymnastik, sløjd, husgerning og bibliotek. Man vakler noget med en beslutning, men resultatet bliver en fællesløsning, hvor forsamlingshuset og kommunen går sammen om et byggeri, som får navnet Tvis Sognegård.

1948: Der er tegnet ny aktiekapital på 20.000 kr. til bygning af nyt forsamlingshus.

1949: Generalforsamlingen bemyndiger bestyrelse til at **tage bil** for at komme ud se på forsamlingshuse i andre sogne med henblik på nybygning eller omforandring. Man tager på tur 4. juli.

1950: Forhandling mellem A/S Tvis Forsamlingshus og Sognerådet om nybygningen af forsamlingshuset i kombination med Sognerådets byggeri af sløjdlokale, skolekøkken mm. Kommunen skal bygge vestibule og toiletter.

En samlet løsning til fordel for begge parter.

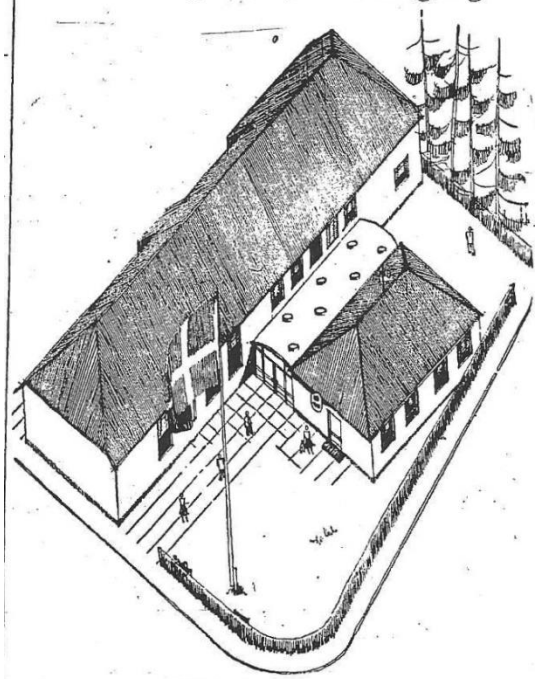
Forsamlingshuset skal afstå grunden, hvor den nuværende bygning ligger.

I den nye sognegård skal der være både sløjdlokale, skolekøkken, bibliotek. Der skal vævre scene i store sal med redskabsrum under. Ikke enighed om, hvor ribberne skal placeres.

I 1950 har man altså bestemt sig for en fællesløsning.

1951: Planen for nybyggeriet godkendt på ekstraordinær generalforsamling. og indsendt til myndighedernes godkendelse. Et projekt på i alt 800 m².

Holstebro-Egnens første Sognegaard

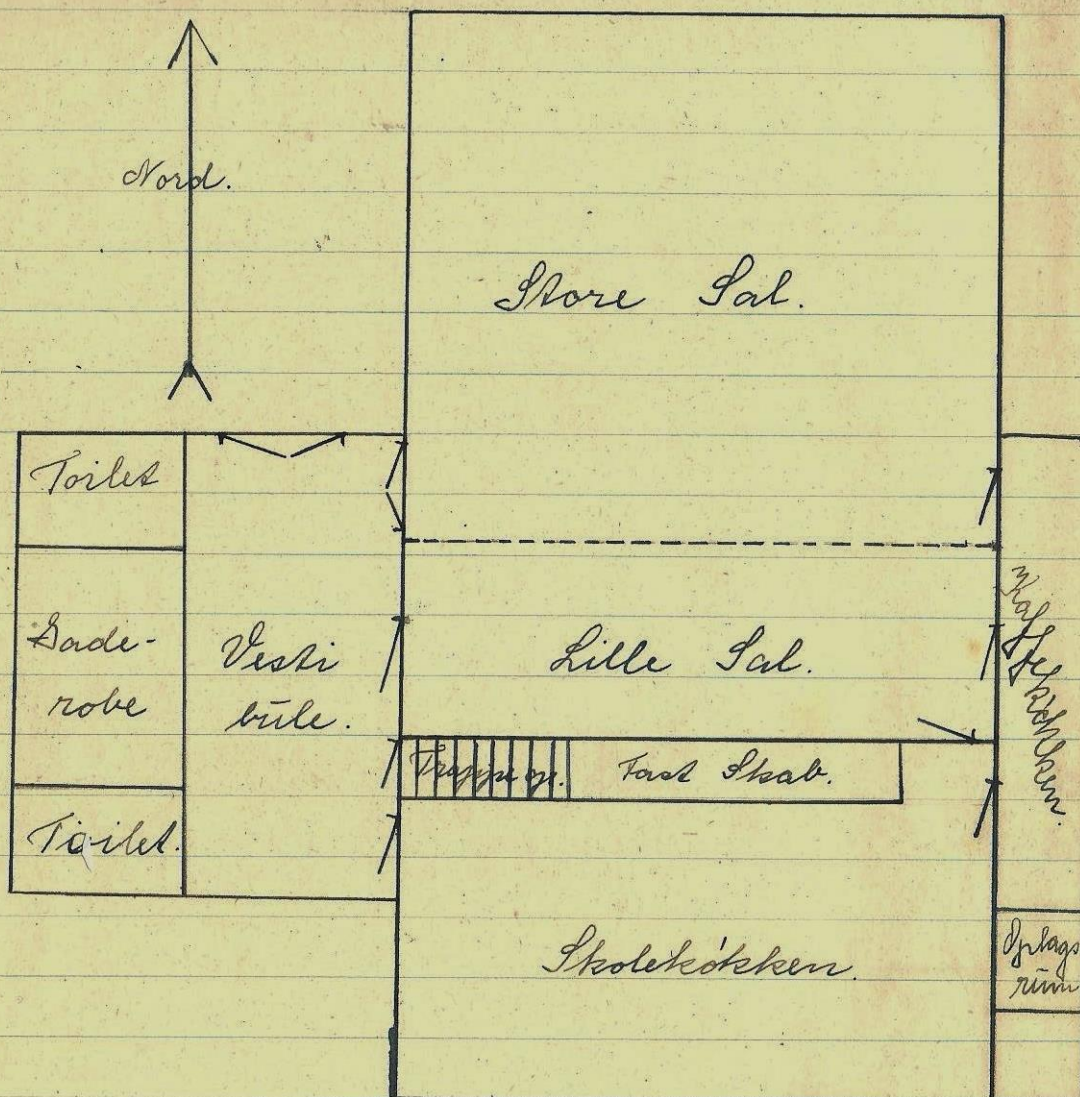
Holstebro Dagblad om planerne for det nye byggeri 1952. Hovedbygningen blev færdig i efteråret 1953. Resten i 1954.

Saadan kommer Holstebro-Egnens første Sognegaard til at se ud. Den opføres, som forleden omtalt, af Tvis Kommune i Stationsbyen paa en Grund ved Siden af det gamle Forsamlingshus. Den 3. November finder Licitationen Sted, og allerede inden Udgangen af November skal Arbejdet være i Gang, da man har faaet Byggetilladelse paa den Betingelse, at Sognegaarden opføres som Vinterbyggeri.

Tegningerne er udarbejdet af Arkitekterne G. Fischer og P. Hempel, Lemvig, som ogsaa lavede Tegningerne til Amtets første Sognegaard — i Staby.

I Forbygningen indrettes Kommunekontorerne og i »Mellembygningen« Vestibulen, medens den store Ungdomssal med Scene placeres i den »nederste« Ende af Bygningen med de store Vinduer. I Forlængelse heraf kommer det lille Ungdomslokale og midt i Bygningen Biblioteket. Sløjdlokalet og Skolekøkkene indrettes i den »øverste« Ende. Der er, som bekendt, det bemærkelsesværdige i dette Tilfælde, at Tvis Kommune er den første, der har opnaaet Undervisningsministeriets Tilladelse til at indrette Sløjdlokale og Skolekøkken i Forbindelse med en Sognegaard.

Plan over Forsamlingshus- og Skolebyggeri.

Skillerummet mellem store og lille Sal kan bygges op i Loftet. - Paa 1. Sal over lille Sal skal indrettes Biblioteksvarde, over Skolekøkkenet indrettes Spøjdelokale.

1952: Der kan stadig ikke fås tilladelse til den slags byggeri man ønsker. Der henstår nu 21.269 kr. på de nytegnede aktier til nybyggeriet.

Der skal sendes ny anmodning til myndighederne om byggeriet.

Man tvinges til nødtørftige reparationer i det gamle hus, og bestyrelsens koner skal sy nye gardiner.

20. oktober 1952 kom der byggetilladelse - først i november påbegyndtes arbejdet efter licitation. Murermester Jensen Holstebro og Tømrer Frandsen Tvis.

1953: Anslået pris for nybyggeriet: 240.000 kr. Påbegyndt som vinterbyggeri.

Det bliver Tvis Kommune som bliver bygherre på projektet, og som sådan også ejer af den nye Tvis Sognegård. Fordi bygningen skal bruges til skoleformål, får kommunen et tilskud fra staten på 110.000 kr. til byggeriet. A/S Tvis Forsamlingshus bliver således nu lejer af forsamlingshuset med ret til at bruge vestibule og toiletter. Til gengæld må Forsamlingshuset afstå grunden til kommunen.

Tvis bygger første Sognegård paa Holstebro-Egnen

Skal opføres som Vinterbyggeri og er projekteret til 240,000 Kr. - Ogsaa Mejrup har Planer om Sognegård-Byggeri

Som den anden Landkommune i Ringkøbing Amt har Tvis Kommune besluttet at opføre en Sognegård. Den første er rejst i Staby og blev taget i Brug i Aar. Meget tyder paa, at disse Sognegårde vil vinde Udbredelse i Ringkøbing i de kommende Aar. Flere Kommuner overvejer for Tiden at bygge — Husby har allerede truffet endelig Beslutning og faar antagelig Amtets tredje Sognegård. Ogsaa i Mejrup omgaas man med Planer om en Sognegård.

I Gang inden 1. Decbr.

Planerne om en Sognegård i Tvis blev første Gang ventileret for et Par Aar siden, og nu er man kommet saa langt, at man kan udbyde Arbejdet i offentlig Licitation. Man har opnaaet Boligministeriets Tilladelse til at bygge — nu under den Forudsætning, at Arbejdet gennemføres som Vinterbyggeri. Det sker med andre Ord som et Led i de Bestræbelser, Regeringen udfolder for at tilvejebringe en Udjævning af Byggesæsonen.

ringsplads ved Sognegården, der skulde kunne staa færdig i Sommeren 1953.

Sognegården kommer til at rumme en Ungdomssal (Mødelokale), Ungdomslokale, Skolekøkken, Sløjdløkkale, Bibliotek, Vestibule og Kommunekontorer — ialt 800 Etagemeter. Det er Meningen, at Kommunens fire Skoler skal raade over Skolekøkkenet og Sløjdløkkale.

Statstilskud paa 110,000 Kr.

Der er det bemærkelsesværdige ved denne Ordning, at det er første Gang, den bliver praktiseret. Ifølge Skoleloven skulde Kommunen udbygge sit Skolevæsen med Skolekøkken, Sløjdløkkale og Bibliotek, men Undervisningsministeriet har — for første Gang — godkendt, at Lokalerne opføres i Forbindelse med en Sognegård. Denne Ordning er en af Grundene til, at man har kunnet faa et Statstilskud paa lige ved 110.000

Kr. Statstilskuddet fordeler sig med 30.000 Kr. til Sognegårdens store Lokale, 19.000 Kr. til den lille Sal og 20.000 Kr. til hver af de tre Lokaler, Skolerne skal benytte, nemlig Sløjdløkkale, Skolekøkkenet og Biblioteket.

Tvis Sogneraad og Forsamlingshusets Bestyrelse var især i Gaar paa en Studietur til Sognegården i Staby, der er blevet noget af en Turistattraktion. Siden Opførelsen er den blevet besøgt af henved 10.000.

I Forbindelse med ny Skole i Mejrup?

Nogen Afgørelse har man endnu ikke truffet i Mejrup. Ved et Møde med Lemvig-Arkitekterne forleden drøftede man Siger og efter hvad der oplyses overfor os, taler Sandsynligheden for at man vælger en Kombination af en Sognegård og en ny Skole. Bygningen tænkes opført i Kirkebyen.

Det er Lemvig-Arkitekterne Fischer og Hempel, der har udarbejdet Tegningerne, og da Arbejdet skal sættes i Gang allerede inden Udgangen af November, for at det kan blive betragtet som Vinterbyggeri, vil Licitationen — som de fremgaar af omstaaende Annonce — finde Sted i Tvis Forsamlingshus Mandag den 3. November. Der vil derefter hurtigt blive truffet Bestemmelse om, hvem der skal have overdraget de syv Entrepriser, Arbejdet udbydes i, saaledes at Byggeriet kan sættes i Gang inden Tidsfristens Udløb.

Ogsaa Kommunekontorer.

Sognegården er projekteret til 240,000 Kr. og skal opføres paa en Grund, som Sogneraadet har erhvervet ved det gamle Forsamlingshus i Stationsbyen. Da Forsamlingshuset er meget utidssva-

Overenskomsten mellem Kommunen og A/S Tvis Forsamlingshus:

1. A/S Tvis Forsamlingshus lejer den af Tvis Kommune tilhørende Sognegård, begge sale, kaffekøkken med ret til brug af kældre, vestibule og toiletter - alt med opvarmning, lys og vand for en periode på 28 år indtil år 1982. Lejen er foreløbig ansat til 4.000 kr. (skrives firetusinde kr.) årlig som kan reguleres første gang i 1955 og ellers hvert fjerde år.

Kommunen vedligeholder bygningerne. Al inventar og service er A/S Tvis Forsamlingshus' ejendom og må

vedligeholdes af samme.

2. A/S Tvis Forsamlingshus sælger og tilskøder til Tvis Kommune den af selskabet ejede grund, hvorpå Tvis Forsamlingshus har ligget for 7.000 kr. (skriver 7 tusinde kr.) og denne sum 7.000 kr. deponeres i kommunens kasse rentefri som sikkerhed for overholdelse af ovenstående kontrakt. Overenskomsten underskrives 1954.

1953: 29. april rejsegilde.

1953: Det nye forsamlingshus tages i brug, kombineret med årsfest, dog ikke 25. oktober men den 4.

november: Årsfest udsat til 4. november 1953 - før kunne man ikke komme ind og bruge forsamlingshuset.

Provst Christiansen Tim, chokolade, kaffe, selskabeligt samvær - musik Villy Jensens orkester - stuvende fyldt hus - bænke anbragt på scenen - 300 mennesker.

Laurits Vestergård bad ungdommen hjælpe med til at den rette tone blev holdt i det nye hus.

Det er Ingen Indvielsesfest - først når hele komplekset er færdigt.

Indboet bliver fornyet

Da forsamlingshuset ikke skal bruge det tegnede aktiebeløb til byggeriet bliver pengene i stedet for anvendt til indkøb af indendørs udstyr. I 1953: Kopper, desserttallerkner, teskeer, 8 kaffekander og sukkerstel indkøbes. I alt service til 200 personer, derudover 150 stabelstole og 50 klapstole samt borde, 50 stk. Højskolesangbøger og nyt klaver. I 1954 købes yderligere service til 50 personer + terriner. Sceneudstyr med lys og maling af kulisser.

Fjernelse af det gamle hus.

1953: Starter på frihedsdagen 5. maj: Fjernelse af det gamle Samlingshus - frivillige eftermiddags - og aftenhold. Inventaret køres til Lauralyst og Vestergaard. De fleste gårde og ejendomme hjalp til i løbet af de 4 dage det tog med nedbrydning og bortkørsel. Ungdommen hjalp til om aftenen. Arbejdet gik med liv og lyst. 6 traktorer og en halv snes gummivogne.

9. maj er der auktion over materialer - indbragte 2600 kr. Det samme som det kostede at bygge samlingshuset i 1909.

Da det gamle hus var væk, kunne vestibule og sognerådets lokaler bygges.

Udlejning til foreninger.

Hvert år indkalder bestyrelsen sognets foreninger for at træffe aftale om udlejning for det kommende år. Det var almindeligt, at foreningerne lavede en lejeaftale for et helt år. Aftalen indeholdt lejeafgiften og aftale om omfanget af foreningens brug af huset.

Således kan man følge hvilke foreninger der har været i sognet gennem årene og få et indtryk af deres aktivitetsniveau.

Udover foreningernes mere faste programpunkter med møder, foredrag, fælleslæsning og gymnastiktræning, havde foreningerne også selskabelighed på programmet. I lejekontrakten var anført omfang og indhold af selskabeligheden. Bestyrelsen ville hele perioden have hånd i hanke med, hvad deres hus blev brugt til.

Foredragsforeningen 1909 - 1923

Er åbenbart en stor forening i forsamlingshusets start. Det er den forening som betaler den største års leje i året 1910, nemlig 60 kr. I året 1911 er lejen på 50 kr. men foreningen får den nedsat til 40 kr., hvilket jo tyder på, at aktiviteten i foreningen har været for nedadgående. I 1922 betaler foreningen kun 20 kr. årligt. Fra 1923 optræder foreningen ikke som fast lejer.

Afholdsforeningen 1909 - 1923

Er en aktiv forening i de første år.

I 1916 lejerforeningen forsamlingshuset for 50 kr. Foreningen må afholde medlemsmøder, foredrag og 3 baller i årets løb. Fra 1920 lejer afholdsforeningen fra gang til gang.

Gymnastikforeningen 1909 - 1933

Gymnastikken er gennem hele forsamlingshusets historie en af de store brugere af huset. Der er gymnastik to gange ugentlig i vinterhalvåret. Det bliver i lejekontrakten angivet, hvor ofte gymnastikforeningen kan disponere over huset udover de faste øve dage. I 1912 får foreningen ret til fastelavnssøndag og en opvisningsdag. I 1916 må foreningen kun afholde 2 baller og opvisning.

Fra 1922 betaler gymnastikken også for sommergymnastik. I alt må foreningen give 75 kr. for hele året.

1931: Gymnastikken anmoder til for resten af vinteren fra februar at tilbyde undervisning i folkedans i stedet for gymnastik. Kunne **ikke** tiltrædes af bestyrelsen.

Fra 1933 sorterer gymnastikken som en del af idrætsforeningen.

Idrætsforeningen. 1933 - 1953

1933: Idrætsforeningen - første gang nævnt (gymnastik 2 x ugentlig, opvisning med bal, fælles læsning med selskabelighed, ringridning med bal + fodboldfest) alt det for 130 kr.

1937: Idrætsforeningen får ret til 3 baller. Efter gymnastikopvisning, Idrætsfest, Fodboldfest.

1939: Idrætsforeningen får også ret til 1 gang om året at indbyde naboforening. Det indskærpes idrætsforeningen, at der absolut ikke må danses til fælleslæsninger.

1942: Det vedtages at formanden meddeler samtlige lejere af huset, at en ung mand som mødte stærkt beruset ved idrætsforeningens fastelavnsfest og nægtede at forlade festen skal udelukkes ved alle festligheder i Samlingshuset i indeværende år.

1945: Unge fra andre sogne og fra Holstebro trængte sig på til fester. Ungdomsforeningen og Idrætsforeningen lovede at gøre alt for at det ikke gentog sig.

1950: Den årlige leje er nu 250 kr.

Husmandsforeningen 1912 - 1953.

Er lejer fra 1912 for 35 kr.

I 1916 får foreningen ret til at afholde 1 bal udover møder. Foreningen skal betale ekstra, hvis der holdes planteavlstudstilling og tombola. Har fælleslæsning på programmet helt op i 50'erne.

Kreaturforsikringsforeningen

Er lejer fra 1912 til?

Sognerådet 1913 - 1953.

Lejer lille sal fra 1913 for 30 kr. det første år.

1922 er lejen steget til 60 kr. I 1933 til 110 kr.

1950: Lejen forhøjes gradvis over årene. Stigningen er i sær stor i efterkrigsårene. 350 kr. her i 1950, sognerådet betaler nu den højeste årlige leje.

Højskoleforeningens sangkor

Lejer scenen i 1922.

Ungdomsforeningen 1922 - 1953

Ses første gang som lejer i 1922 med 35 kr. for et år. Det er samtidig med at foredragsforeningen ophører med at være fast lejer. Ungdomsforeningen har sikkert overtaget foredragsforeningens aktiviteter. Det bliver sikkert hurtigt en forening med et højt aktivitetsniveau. I 1930 er det den forening som betaler højeste leje, nemlig 100 kr.

1935: Ungdomsforeningen vil indbyde unge fra andre ungdomsforeninger (tillades for 1 gang om året, for et år ad gangen), i 1937 indbydes Mejrups ungdomsforening.

1950: Ungdomsforeningen betaler nu 250 kr. årligt

Socialdemokratisk forening 1933 - 1953

1933: Socialdemokratisk forening (månedlige medlemsmøder, scene, 2 baller og årsfest) for 85 kr.

1939: Socialdemokratisk forening vil også holde sin egen juletræsfest for børn og medlemmer. Det afslås, fordi juletræ skal være en fælles fest for alle i sognet og ikke noget som deler sognets indbyggere.

1948: Socialdemokratisk forening holder også fælleslæsning.

Foreningen gamle dansere: 1935 - 1953

Foreningen er fast lejer fra 1935, almindelige foredragsmøder og 2 selskabeligheder om året. 1938 med ret til 5 selskabeligheder.

1951: Tvis Gammel dans/folkedans er stadig lejere med 10 gange + opvisning.

Folkedans i perioder.

Figur 7. Gymnastik og folkedansehold fra 1932. Fotograferet i forsamlingshusets store sal med ribber på væggen og kakkelovn i baggrunden.

1	Carlo Svendsen	19	Thea Marthinsen	37	Frede Pedersen
2	Henning Carlsen	20	Ikke genkendt	38	Bent Bak
3	Holger Skautrup	21	Ikke genkendt	39	Aase Eriksen
4	Chr. Winter Andersen	22	Agner Nielsen	40	Bent Haunstrup
5	Niels Pedersen	23	Ikke genkendt	41	Orla Overgaard
6	Agnes Pedersen	24	Ove Pedersen	42	Ove Dyrmosé
7	Marianne Hald	25	Inga Damgaard	43	Bitten Nielsen
8	Stine Ankérsen	26	Gerda Holm	44	Anny Bak
9	Soren Peter Laursen	27	Alma Dyrmosé	45	Gerda Dyrmosé
10	Leder: Fru Hansen	28	Ernst Ankérsen	46	Vita Nielsen
11	Thorvald Jensen	29	Lund Jacobsen	47	Anny Bak
12	Mitte Henriksen	30	Lillian - ?	48	Gyda Bak
13	Vagner Kjeldsen	31	Richard Dyrmosé	49	Bente Krath
14	Else Marie Østergaard	32	Formand: Marinus Larsen	50	Birthe Nielsen
15	Ingeborg Skautrup	33	Hans Lund Nielsen	51	Grethe Lund Nielsen
16	Chr. Østergaard	34	Bent Dyrmosé	52	Lillian Nielsen
17	Inge Jacobsen	35	Spillemand: Theodor Hald	53	Tove Skautrup
18	Inge Jensen	36	Spillemand: Jens Nørkjær	54	Rita - ?

Tvis Gamle Danseforening - her 1945. (navne Chr. Østergaard Jensen - Aulum).

Andre foreninger

Talrige foreninger har benyttet Samlingshuset. Flere gange melder bestyrelsen om at alle dage i en måned er optaget.

Her er et udpluk af de foreninger som lejede Samlingshuset, som regel fra gang til gang:

Skytteforeningen, Kreaturforsikringsforeningen, Kvægavlsforeningen, Hesteavlforeningen, Mergelselskabet, Fodboldklubben - før idrætsforeningen, Venstrevælgerforeningen, Andelsgødningsforeningen, Tvis Mejeri, Kartoffeldyrkerforeningen, Husholdningsforeningen - sykursus, Jagtforeningen, Elektricitetsværket, 1943-45: Halgaard Håndboldklub, Kartoffelkogeforeningen, Skakklub, Sygekassen, Tvis Vandværk, Tvis Fjerkræklub, Tvis Borgerforening fra 1948, KU, D.N.S.A.P 2 x i 1935. Fagforeningen, Foreningen Norden, Landboforeningen, Havekredsen, Aldersrenteforeningen, Venstres Ungdom, Brugsforeningen, Frostboksen, Fællesvaskeriet, KFUM Idræt og KFUM og K fra 1953.

Kursusvirksomhed:

Kogekursus, Husholdningsforeningen (har lejet huset 24 gange i året 48/49 og 28 gange i 50/51), Husmandsforeningen. Landboforeningen.

Holstebro Dagblad beretter om kogekursus i Samlingshuset 4. april 1910:

"Kogeskolen i Tvis har her i vinter været besøgt af 30 damer, under frk. Nielsens ledelse, de sluttede i går en fin sæson i Samlingshuset. Efter endt kogning samledes man, tillige med en del herrer, ved et fælles kaffebord, hvor der herskede en livlig stemning, derefter tilbragtes et par fornøjelige timer med sang og leg."

Udlejning til private

Hvert år bestemmes udlejningsprisen for privat udleje.

1919: 15 kr. for at leje hele huset
 6 kr. for møder i store sal
 3 kr. for møder i lille sal

1926: Det bestemmes at kun bosiddende i Tvis Sogn kan leje Samlingshuset til private fester.

1938: Udlejning af huset:

Begravelse	20 kr.
Lille Sal om dagen	4 kr.
Lille sal om aftenen	5 kr.
Lille sal med køkken	8 kr.
Store sal om dagen	8 kr.
Store sal om aftenen - foredrag	10 kr.
Store sal om aftenen - selskabelighed	15 kr.
Større sognemøder - generalfors.	20 kr.
Privat selskabelighed over 35 person.	20 kr.
Bryllup - sølvbryllup - konfirmation	25 kr.
I to dage	35 kr.

Årsfest i A/S Tvis Forsamlingshus. 25. oktober.

Tvis Forsamlingshus blev indviet d. 25. oktober 1909. Denne dato blev næsten alle år fastholdt som dato for den traditionsrige årsfest. Årsfesten var altid fortrinsvis for aktionærer og deres nærmeste pårørende. Mange år var det gratis for aktionæerne + at de hver kunne tage en person med gratis. Andre år må familiemedlemmer betale et beløb for at komme ind. Enkelte år må aktionæerne også selv betale et mindre beløb i entre.

Årsfesten var ikke bare ren selskabelighed. Man havde altid en taler eller to på programmet. Næsten altid var der en præst som taler. I 1914 var der både en præst og en degn.

1915: Årsfest som sædvanlig 25. oktober: Foredrag, fælles kaffebord (brød medbringes), oplæsning og sang af sangkor. Aktionæerne med nærmeste familie gratis, øvrige medbragte personer 1½ kr. 1918: Det første år med chokolade til aktionæerne.

Standardprogram for årsfesten: Efterhånden bliver programmet for årsfesten en tradition med dette forløb:

1. Chokolade
2. Taler - næsten altid præst
3. Fælles kaffebord - ofte med medbragt brød, under krigen og efter krigen også medbragt sukker.
4. Svingom - med levende musik.

1934: Årsfesten dette år - 25 års jubilæum

Festen begynder kl. 6. Ved færdigdækkede borde serveres Chokolade.

Taler af provst Christensen Ulfborg og sognepræsten pastor Schmidt

Derefter kaffe og selskabelig sammenkomst (med dans)

Gratis for alle deltagere pga. af de 25 år.

1953: Årsfest udsat til 4. november 1953 - før kunne man ikke komme ind og bruge det nye forsamlingshus.

Provst Christiansen Tim, chokolade, kaffe, selskabeligt samvær - musik Villy Jensens orkester - stuvende fyldt hus - bænke anbragt på scenen - 300 mennesker

Andre fester m.m. i A/S Tvis Forsamlingshus.

1910: Bestyrelsen vil sætte diletantkomedie op til fordel for huset.

1912: Tombola til fordel for Samlingshuset. 3 fra bestyrelsen **rejser** til Holstebro for at indsamle gaver. 2 skal indsamle i sognet. Bestyrelsen møder i god tid hver med en dame for at forberede tombolaen.

1914: Man planlægger en udflugt til Herning.

1915: Der skal arrangeres udflugt til Venø og Toftum Bakker søndag d. 4. juli - 1 kr. pr individ.

1922: Tombolaen holdes over to dage lørdag d. 25. og mandag d. 27. februar. 1995 numre og 285 gevinster. 435 kr. i overskud.

1925 - 28: Foredrag arrangeret af forsamlingshuset.

1933: Det første år med juletræ for børn (gratis) med forældre (selv med bringe brød)

1939: Der afholdes juletræ for børn med forældre. Til alle børn uddeles en pose med godter og 1 æble og gratis kaffe til de voksne. Lærer Pedersen Skautrup fortæller juleevangeliet ved træet.

1940: **Finlandsaften i samlingshuset** - lodsedler - hele overskuddet til Finlandshjælpen - afholdes i forbindelse

med generalforsamlingen i marts. 135 var mødt. - overskud på 790 kr.

Gaver skænket af lokale handlende.

Tvis Brugsforening: Kaffestel/spisestel 1 dusin gafler og knive + 1 stk armbåndsurs

Købmand Sørensen: 1 klapstol og 1 billede (fred på jord)

Smed Svendsen: Dynamolygte.

1942: Juletræ 6. juledag - 50 ører for voksne kl. 4½ - lærer Barbesgård skal underholde ved træet.

1946: Juletræ 6. juledag. Kjeld Grønbæk gav tilsagn om at være julenisse.

1946: Der skal vises film i forsamlingshuset - kontrakt med Selandia 1 x pr. mdr.

1948: Aktionærfest 29. maj. Mere løssluppen:

Musikunderholdning (Kjærs orkester), Fælles kaffebord, Underholdning - sketches, Selskabelig underholdning.

2 kr. pr person

1953: Indsamling til Hollands hjælpen - oversvømmelse - 350 kr. Kostede 1500 mennesker livet

1954: Der afholdes vinterfest 24. februar: Musik, amatørteater, fælles kaffebord til medbragt brød, selskabeligt samvær. Hallundbæks 3 mands orkester. Kun adgang for aktionærer og ægtefæller - der blev danset et par timer.

Ånden - tonen - moralen i Forsamlingshuset 1909 - 1953.

Det levende ord havde kronede dage i forsamlingshuset. Forsamlingshuset havde selv foredrag til årsfest og til generalforsamling. Der var en foredragsforening og en ungdomsforening som også havde foredrag på programmet. Det var præster fra nabosognene, som dominerede rækken af foredragsholdere, men også lærere. Det var ikke berømte mænd fra radioen, men det var mænd, og den eneste kvinde, som protokollen fortæller om, er frk. Slot fra Lægårdens Ungdomsskole.

Vedtægternes paragraf 6 og 7 fortæller også, at bestyrelsen vogtede over ånden, tonen og moralen i Samlingshuset:

§ 6. Bestyrelsen varetager Samlingshusets Tarv og Interesser, samt vaager over, at det ikke benyttes til noget usømmeligt eller daarligt.

Aktionærer, der ved Sammenkomster o. lign. i Forsamlingshuset udviser usømmelig Optræden og/eller tilskynder andre til saadan, kan af Bestyrelsen, naar denne enstemmigt vedtager det, udelukkes (slettes) som Aktionær i Forsamlingshuset og faa sine indbetalte Aktier tilbagebetalte til Parikurs.

§ 7. Ved offentlige Møder og Foreningsballer maa der hverken nydes Spiritus eller spilles Kort. Berusede Personer tilstedes ingen Adgang.

1921: Det vedtages, at der ved de forskellige foreningers selskabelige sammenkomster kun må være medlemmer tilstede, og at ingen nye medlemmer kan optages efter at festligheder er begyndt.

1946: Politimesteren og amtsrådet ansøges om tilladelse til udover kaffe at servere ikke stærke drikke ved møder fester og lignende i Tvis Forsamlingshus. - Man får tilladelsen

1947: Drøftelse med henblik på foranstaltninger mod misbrug af Forsamlingshuset (spiritus).

1953: Laurits Vestergård bad ungdommen hjælpe med til at den rette tone blev holdt i det nye hus.

Selskabelighed - Svingom - dans - bal.

Man bruger udtrykket selskabelighed, når det mere "tørre" i et arrangement er overstået. Selskabelighed er fælles kaffebord, musikalsk underholdning og en svingom. I stedet for ordet dans bruges i de første mange år udtrykket en svingom i stedet for. Senere bruger man dog udtryk som dans og bal.

Der var altid restriktioner på hvor ofte de enkelte foreninger måtte afholde selskabelighed/bal. Det var nøje præciseret i lejekontrakten. I 1916 er der samlet givet tilladelse til 6 baller til 3 foreninger.

1927: Generalforsamlingen skal tage stilling til om man vil gå ind for moderne dans, afgangens udsættes indtil videre - svært spørgsmål.

I 1931 anmoder Gymnastikforeningen om at måtte tage folkedans på programmet efter jul. Det afslås.

I 1935 anmoder ungdomsforeningen om at måtte invitere unge fra naboforeninger. Det tilstås, men kun 1 gang om året.

1939: Det indskræpes idrætsforeningen at der absolut ikke må danses til fælleslæsninger.

1942: Ved idrætsforeningens fastelavnsfest blev en ung mand der mødte beruset bortvist, men da han nægtede at forlade pladsen, fik han et års karantæne til alle arrangementer i Samlingshuset.

1945: Bestyrelsen giver afslag til lærer Gadegaard Holstebro som vil benytte forsamlingshuset til et kursus i dans for børn og voksne

Sangbøger og klaver:

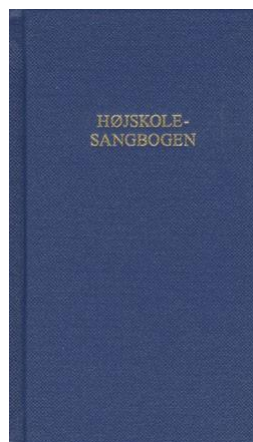
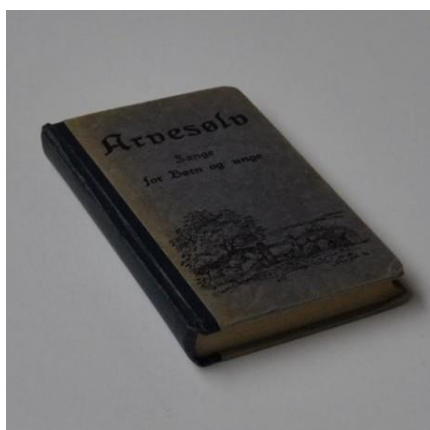
1932: Forslag på generalforsamlingen om indkøb af nye sangbøger (højskolesangbogen). Overlades til bestyrelsen i februar. I juni er der stadig ikke taget stilling i bestyrelse til sangbøgerne. Men i oktober bliver sangbogen Arvesølv købt i 20 eksemplarer. Nok de første fælles sangbøger.

1941: Der købes 20 stk. arvesølv mere.

1943: Bestyrelse ønsker at købe klaver - der nedsættes et indkøbsudvalg af 3 fra bestyrelsen - købt ved bogtrykker Pagh i Herning for 500 kr.

1946: Der skal anskaffes 20 stk. arvesølv - melodibogen til højskolesangbogen og en stol.

1953: 50 stk. Højskolesangbøger. Nyt klaver

Krigen

Krigen satte også sit præg på Samlingshuset. I 1940 holder man en Finlands aften til fordel for Finlandshjælpen. Årsfesten i 1940 holdes i alsangens og kongefestens tegn. Nok blandt andet af hensyn til alsang indkøbes i 1941 yderligere 20 stk. arvesølv. Under krigen må deltagerne i arrangementer nu både medbringe brød, sukker og kaffe. pga. rationering.

1947: Ansøgning til Varedirektoratet om at Samlingshuset får tildelt rationeringsmærker til køb af kaffe og sukker. Man får en indkøbstilladelse til to poser(kg.?) kaffe og fire poser(kg.?) sukker. Man har en udregning som siger at der kan laves 200 kopper kaffe af ½ kg. Kaffe, dertil går 1 kg. Sukker.

1944: Huset beslaglægges af den tyske værnemagt fra d. 10. juni. Den varer dog kun i 30 dage. Nedsættelse af lejen for foreninger. Den tyske værnemagt skal i stedet betale for beslaglæggelsen - der tages forbehold for erstatningskrav hvis huset lider væsentlig overlast. Lejen for de 30 dage var 143 kr., og som erstatning for ødelæggelser 468 kr. Erstatningen er først bogført i regnskabet for 1946.

I 1935 var Samlingshuset to gange lejet ud til DNSAP.

Rengøring

1910: Agnes Nielsen Kirkehuset holder huset rent for: 30 kr. pr år.

1912: Kammersgård har rengøringen for 50 kr. + 2 kr. pr. privat fest.

1918: Junia Vestergaard har rengøringen for 70 kr. + 2 kr. pr. gang der er privat fest

1919: Søren Dyremose for 75 kr. og 1 kr. for hver gang der skal fyres op i store kakkellovn og 50 øre for den lille.

1941: Jens P. Pedersen som haft rengøringen i flere år skal for et helt år nu have 135 kr. og 5 for hver privat selskabelighed. - kalke for 20 kr.

1947: Jens P. Pedersen skal nu have 275 kr. for et år.

1948: J. P. Pedersen og Kristine - rengøring og lette reparationer - en slags værtpar efterhånden

1951: Ny rengøringsdame - nu Grethe Eriksen for 750 kr. + 5 kr. pr privat udlejning. Skal selv lægge gulvklude til men ikke koste.

1952: Kristine Pedersen har atter rengøringen

Damerne i Tvis Forsamlingshus 1909 - 1953.

Som tidligere skrevet lykkedes det aldrig at få damer valgt ind i bestyrelsen. Men flere gange har bestyrelsen alligevel trukket på damerne for at få løst deres opgaver.

1909: Bestyrelsesfruerne Nørgaard og Christensen sørger for indkøb af køkkentøj.

1912: Bestyrelsesdamerne hjælper med til at stille tombolaen op.

1924: Ane Nielsen får entreprisen med chokolade og kaffe til 90 øre pr. person. 1926: Tre damer valgt til servering af kaffe, Marie Skautrup, Marie Nielsen og fru Laustsen.

1952: Bestyrelsens koner skal købe og sy nye gardiner

Bilag

Vedtægter fra starten i 1909

Forslag til Vedtægter
for
Tvis Sogns Samlingshus.

I.
Formålet med Huset er at lade et fælles Sam-
lingssted til Afholdelse af: "Foredrag, politiske
Landskønmønstre og andre Møder af oplysende og
opbyggende Art," Gymnastik, Skøjter, m. m.

II.
Huset opføres for frivillige indtægter og bidrag, der
indbetales til Kassereren til det for det bestemte Tid-
stykke uanset om Huset lægges af Kassereren med
Pant i Huset.

III.
Kassererens Forretning er 25 Kr. for hvilke Aktiebegerne
modtages et Kvejs - dog for det naar de 25 Kr. er fuldt
indbetalt - som Bestyrelsen ikke uden Støb af
Hemmeret kan overdrage en anden uden Bestyrelsen
Tilladelse.

IV.
Hemmeret er afhængig af fast Ophold i
Tvis Sogn, og ingen har ret til at blive i Huset.

V.
Bestyrelsen, der skal bestå af 5 Medlemmer,
hvoraf de 3 skal være bosiddende i Sognet, vælges
for 2 Aar ad Gangen og afgaar skiftevis hvert

andet Aar; Første Gang h ved Løstreffning.
 Præsidenten følger selv sine Formand og Medlem.

6.
 Præsidenten varetager Samlingens Hoveds Sars og
 Indberetning, samt vover over at det ikke
 benyttes til noget usømmeligt eller daarligt.

7.
 Ved offentlige Møder og Foreningens baller maa
 der hørt for nyde Spiritus eller spille Kort.
 Medlems Personer tilkendes ingen Adgang.

8.
 I hvert Aars Januars Mø. afholdes den ordinære
 Generalforsamling, hvor Regnskabet frem-
 lægges, og Valg af Præsident, og h Medlemmer,
 der ligeledes vælges til næste Forsamling.
 Dette Valg foretages årligt.

9.
 Ekstra Generalforsamling kan Præsidenten
 lade afholde, naar den finder Anledning dertil
 ligesaa naar mindst 15 Aktiehavere forlan-
 ger det årligt med 14 Dages Varsel.

10.
 Præsidenten bevirksommer til at lade Huslet ind-
 til private Sammenkomster indtænke i
 Selskab af mindst 10 Stk.

11.
+++

Lovendringsen vedtages paa en Generalforsamling, naar Halvdelen af de i Fors. Sogn boende Stemmeberettede er til Sted, og $\frac{2}{3}$ af de meste stemme med derfor. Er Halvdelen ikke til Sted, kan saavel uenigtaldes en ny Generalforsamling, hvor Fors. Sognt vedtages med med $\frac{2}{3}$ af de meste Stemmeberettede fra uenigheden & Nr. - Alle ovrige Afstemninger paa Generalforsamlingene afgøres ved simpel Stemmeafstemning.

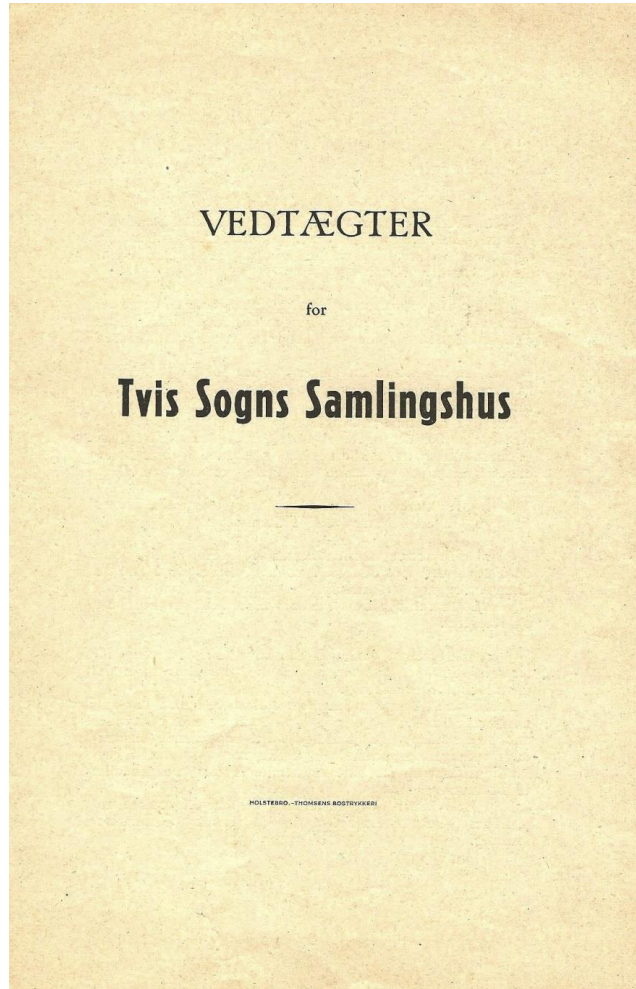
12.

Familiehuset kan ikke opløses eller afbendes inden det vedtages paa en Generalforsamling, hvor mindst $\frac{2}{3}$ af de i Fors. Sogn boende stemmeberettede er til Sted og stemmer derfor. Uden søgtes Stemmeberettede har ingen Stemmeret heri.

13.

Antagningen af Gælder ved Gælden af Huset, eller Overlæst fra dets Drift, og som er vedtaget paa en Generalforsamling, skal disse skal indbetales. Fordes det mellem Aktionærerne i Forhold til de indbetalte Gælder. - Aktiehavere, hvis Gælder er aflyst eller ikke betalt, betragtes som ikke eksisterende. - x de solidarisk ansvarlige

Vedtægter 1947

§ 1. Formaalet med Huset er at faa et fælles Samlingssted til Afholdelse af Foredrag, politiske, landøkonomiske og andre Møder af oplysende og opbyggende Art, Gymnastik, Husflid m. m.

§ 2. Huset opføres for frivilligt indtegnede Bidrag, der indbetales til Kassereren til de forud bestemte Tider. Mulig manglende Beløb laanes af Bestyrelsen mod Pant i Huset.

§ 3. Bidragenes Størrelse er 25 Kr., for hvilke Aktiehaveerne modtager et Bevis, dog først naar de 25 Kr. er fuldt indbetalte.

For nye tilkomne Aktionærer er Bidragenes Størrelse 50 Kr., for hvilke der ligeledes udstedes et Bevis, naar disse er fuldt indbetalte. Aktierne kan ikke uden Tab af Stemmeret overdrages en anden uden Bestyrelsens Samtykke.

§ 4. Stemmeretten er afhængig af fast Ophold i Tvis Sogn, og ingen har mere end 1 Stemme.

§ 5. Bestyrelsen, der skal bestaa af 7 Medlemmer, hvoraf de 4 skal være bosiddende i Sognet, vælges for 2 Aar ad Gangen, og afgaar skiftevis hvert andet Aar, første Gang 3 ved Lodtrækning. Bestyrelsen vælger selv sin Formand og Kasserer.

§ 6. Bestyrelsen varetager Samlingshusets Tarv og Interesser, samt vaager over, at det ikke benyttes til noget usømmeligt eller daarligt.

Aktionærer, der ved Sammenkomster o. lign. i Forsamlingshuset udviser usømmelig Optræden og/eller tilskynder andre til saadan, kan af Bestyrelsen, naar denne enstemmigt vedtager det, udelukkes (slettes) som Aktionær i Forsamlingshuset og faa sine indbetalte Aktier tilbagebetalte til Parikurs.

Kan Bestyrelsen ikke enstemmig vedtage Afgørelsen, forelægges Sagen til Afgørelse paa en (ekstra) Generalforsamling.

Den, der af Bestyrelsen enstemmig udelukkes som Aktionær, har Ret til ligeledes at indanke Afgørelsen for en Generalforsamling.

§ 7. Ved offentlige Møder og Foreningsballer maa der hverken nydes Spiritus eller spilles Kort. Berusede Personer tilstedes ingen Adgang.

§ 8. I hvert Aars første Kvartal afholdes den ordinære Generalforsamling, hvor Regnskabet fremlægges, og Valg af Bestyrelse og 2 Revisorer, der ligeledes afgaar skiftevis, foretages. Disse Valg foregaar skriftlig.

§ 9. Ekstra Generalforsamling kan Bestyrelsen lade afholde, naar den finder Anledning dertil, ligesaa naar mindst 15 Aktiehavere forlanger det skriftlig med 14 Dages Varsel.

Enhver Generalforsamling med Forhandlingsemnerne skal bekendtgøres mindst 8 Dage i Forvejen.

§ 10. Bestyrelsen bemyndiges til at leje Huset ud til private Sammenkomster imod Betaling.

§ 11. Lovændringer vedtages paa en Generalforsamling, naar $\frac{2}{3}$ af de mødte stemmer derfor.

Herfra undtages § 12. Alle øvrige Afstemninger paa Generalforsamlingen vedtages ved simpel Stemme flerhed.

§ 12. Samlingshuset kan ikke sælges eller afhændes, uden det vedtages paa en Generalforsamling, hvor mindst $\frac{2}{3}$ af de i Tvis Sogn boende stemmeberettigede er tilstede og stemmer derfor.

§ 13. Indkomne Penge ved Salg af Huset, eller Overskud fra dets Drift, som er vedtaget paa en Generalforsamling at skulle udbetales, fordeles mellem de solidarisk ansvarlige Aktionærer i Forhold til de indbetalte Bidrag. Aktiehavere, hvis Ophold er Bestyrelsen ubekendt, betragtes som ikke eksisterende.

Tvis, den 18. April 1947.

V. Asbo. P. Pedersen. Kjeld Grønbæk.
Ejner Thomsen. Kjeld Svendsen. Kr. Iversen.
Laurits Vestergaard.